

## İşletmelerde Toplu İzin Kullanımı ve Esasları

Yıllık ücretli izin anayasal bir hak olup, çalışanların dinlenmesi için öngörülmüştür. Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez, ücreti ödenmek suretiyle kullanılmayarak iş görenin izin döneminde çalıştırılması da yasal bir uygulama değildir.

Yaz aylarının geldiğimiz bu günlerde özellikle üretim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin tercihi TOPLU İZİN KULLANIMI şeklinde olabilmektedir. İşyerlerinde Toplu İzin Kullanımı ile ilgili mevzuatımızda yer alan düzenlemeler şöyledir.

### **Toplu İzin Nedir?**

İşveren veya işveren vekili, **Nisan ayı başı ile Ekim ayı sonu arasındaki süre içinde**, işçilerin tümünü veya bir kısmını kapsayan toplu izin uygulayabilir. (YÜİY Md.10)

Bu uygulamaya gidildiğinde, izin kurulu bulunan işyerlerinde kurul izin çizelgelerini, (olmayan yerlerde de işveren) toplu izne çıkacak işçilerin izne çıkış tarihlerini aynı zamanda/tarihte izne çıkacak ve her işçinin izin süresinin bitimini de (farklı tarih olabilir) gösterecek biçimde düzenler ve ilan eder.

### **Toplu İzin Uygulaması Dışında Tutulacak İşçiler**

Toplu izin uygulanması halinde işveren veya işveren vekili, işyerinin korunması, işyerindeki araç, gereç, donatım veya makinelerin bakımı, hazırlanması, temizlenmesi veya güvenliğinin sağlanması gibi zorunlu durumlar için yeter sayıda işçiye toplu izin dışında tutabilir.

Bu durumda olanların yıllık izinleri toplu izin döneminden önce veya sonra diledikleri tarihte verilir.

### **Yıllık Ücretli İzin Süreleri**

4857 sayılı İş Kanunu kapsamına giren işyerlerinde çalışan işçiler, işe giriş tarihinden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere **en az bir yıl çalışmış** olmak kaydıyla, işyerindeki kıdem süresi ve yaş koşullarına göre değişkenlik gösterecek şekilde **yıllık ücretli izin süreleri şöyledir;**

Kıdem süresi,

- 1 yıldan 5 yıla kadar (5 yıl dâhil) olanlara en az **14 gün**,
- 5 yıldan fazla 15 yıldan az olanlara en az **20 gün**,
- 15 yıl (dâhil) ve daha fazla olanlara en az **26 gün**

## İşletmelerde Toplu İzin Kullanımı ve Esasları

yıllık ücretli izin verilir.

- Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri 4'er gün arttırılarak uygulanır.
- 18 yaşından küçük işçilere en az 20 gün yıllık izin verilir.
- 50 yaşından büyük en az 20 gün yıllık izin verilir.

Bu izinler asgari olup iş sözleşmesi ve toplu iş sözleşmeleri ile arttırılabilir.

İzin süresi iş günü olup izin süresine rastlayan hafta ve genel tatil günleri izin süresine eklenir.

İzin dönemine ait ücret çalışanlara peşin ödenir. (4857/53-54)

### **Yıllık Ücretli İzne Hak Kazanmayan İşçiler de Toplu İzinden Faydalanabilir**

Yıllık ücretli izne hak kazanmak için işyerinde en az 1 yıllık kıdem süresine sahip olmak gerekirken, toplu izin kullanımından işyerindeki kıdem süresi henüz 1 yılı doldurmamış olan işçiler de bu izin uygulamasından yararlanacaktır. Kıdem süresi dolduktan sonraki hak edilen yıllık izin süresi toplu izin süresi ile mukayese edilir ve bu süre içinde kullanılan toplu izin süresi kadar, Kanunda asgari olarak belirlenen izin sürelerinden düşülür.

### **Toplu İzin Kullanımında Amaç ve Hangi İşçiler Toplu İzin Kullanımı Dışında Tutulabilir?**

Özellikle iklim şartları ile de ilişkilendirebileceğimiz dönemlerin toplu izin dönemlerine denk geldiğini hepimiz görmekteyiz. Çalışanların daha çok tercih ettiği ve iklim şartlarının da müsait olduğu **“toplu izin”** zamanı olarak belirlenen **“Nisan ayı başı ile Ekim ayı sonu”** çalışanların tatil yapabilecekleri süreler olarak da belirlenebilir.

Çalışanların tatil fırsatı olarak değerlendirilen bu dönemde işyerleri için de bazı fırsatlar vardır. Bunların başında işyeri temizliği, makine bakım onarım, işyerinin genel denetimi vb. durumları sayabiliriz.

### **Toplu İzin Uygulaması Dışında Kalanların Yıllık Ücretli İzinleri**

Toplu izin dışında bırakılan işçileri için izin uygulama esaslarını aynı Yönetmeliğin 11. maddesinde görebiliriz. Yönetmeliğin ilgili maddesine göre; toplu izin uygulanması halinde işveren veya işveren vekili, işyerinin korunması, işyerindeki araç, gereç, donatım veya makinelerin bakımı, hazırlanması, temizlenmesi veya güvenliğinin sağlanması gibi zorunlu

**İşletmelerde Toplu İzin Kullanımı ve Esasları**

durumlar için yeter sayıda işçiyi toplu izin dışında tutabilecektir. Bu durumda olanların yıllık izinleri, toplu izin döneminden önce veya sonra işçilere diledikleri tarihte verilecektir.

**Canpolat CERAN**

Em. İş Başmüfettişi

Seçkinler Grup